Regio
Gooi en Vechtstreek

Datum	**22 juni 2026**
Kenmerk	**DOC-26016744**
Inlichtingen	**Rowena Kuijper**
Telefoon	**035-6926222**
Onderwerp	**Zienswijze regiogemeenten Gooi en Vechtstreek op ontwerp omgevingsvisie Provincie Noord-Holland 2050**

Gedeputeerde Staten Provincie Noord-Holland
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

Geacht college van Gedeputeerde Staten,

Met veel interesse hebben wij vanuit de gemeenten uit de regio Gooi en Vechtstreek (Blaricum, Gooise Meren, Huizen, Laren, Hilversum en Wijdemeren) uw ontwerp omgevingsvisie gelezen. Wij geven een gezamenlijke zienswijze.

Algehele visie en verwachtingen
We zien in uw omgevingsvisie veel algemene uitspraken die provincie breed gelden. Een gebied specifieke uitwerking is onderbelicht. De uitwerking per gebied en per opgave kan concreter, daar is grote behoefte aan bij de gemeenten. Niet alles kan overal. Waar moeten bepaalde opgaven (voornamelijk) wel? En wat heeft waar prioriteit? Duidelijkere prioritering tussen onderwerpen en opgaven is relevant én meer duidelijkheid wat waar moet komen. Dit biedt anders onvoldoende houvast en richting voor gemeentelijk beleid en aan potentiële toekomstige investeringen die partijen willen doen. Ook vragen wij om meer duidelijkheid rondom definities die u aanhoudt. Bijvoorbeeld over wat een 'kleine kern' precies omvat. Dan weten gemeenten beter of hun kernen daar wel of niet binnen vallen en daarmee welke onderdelen van de visie voor hen gelden.

Prioritering en gebiedsgerichte uitwerking
Net als u, zien wij ook dat er veel (grote) opgaven de komende jaren spelen en dat de beschikbare ruimte beperkt is. De afgelopen periode heeft u herhaaldelijk aangegeven dat u scherpere keuzes wilt maken ten opzichte van de huidige omgevingsvisie. Daar vragen wij ook om. Wij denken dat u in uw ontwerpvisie nog meer scherpte kan aanbrengen, door nog meer duidelijkheid te geven bij de principes die u meegeeft, en de onderlinge prioritering daarbinnen. Hier zullen wij in deze brief op enkele punten nader op ingaan.

U benoemt op pagina 7 verschillende prioriteiten en meerdere afwegingsprincipes. Het is niet duidelijk hoe deze richtlijnen en ordende ruimtelijke principes ten opzichte van elkaar wegen. Wij denken dat dit per regio kan verschillen. Als gemeenten hebben we richting nodig en vernemen we graag hoe de provincie (per regio) aankijkt naar hoe richtlijnen zich in zwaarte ten opzichte van elkaar verhouden.

Deze tekst in deze brief is met zorg samengesteld. Soms staan in de brief links naar externe websites. Regio Gooi en Vechtstreek is niet verantwoordelijk of aansprakelijk voor de inhoud van deze websites. Lees ook onze privacyverklaring.

Regio Gooi en Vechtstreek | Postbus 251, 1400 AG Bussum
Burgemeester de Bordesstraat 80, 1404 GZ Bussum | T: (035) 692 64 44 | info@regiogv.nl
KvK 32170415 | IBAN NL40 BNGH 0285 0321 94 | BIC BNGHNL2G | BTW NL 0019.37.194.B01

De Gooi en Vechtstreek is meer dan natuur, water, erfgoed en klimaatbuffer
De Gooi en Vechtstreek is in uw visie vooral aangewezen voor natuur, water, erfgoed en klimaatbuffer. Dat is zeker relevant. Maar wij zijn ook een woon- en werkregio die leefbaar en bereikbaar moet blijven. Onze regio heeft sterke economische profielen als Mediatech en Innovatie en de recreatiesector. Dit zien wij graag veel nadrukkelijker terug in uw visie.

Relatie met andere provincies
Wij denken dat uw visie nog wat meer over de provinciegrenzen heen zou mogen kijken. Er zit veel relatie met de buurprovincies.

Flevoland
De ontwerp omgevingsvisie van Flevoland (die deels gelijktijdig ter inzage ligt) is veel specifieker en benoemt meer concretere maatregelen in vergelijking met uw ontwerp omgevingsvisie. Flevoland benoemt bijvoorbeeld bij hun visie op betere bereikbaarheid en woon-werkbalans concrete maatregelen. Voorbeelden zijn het komen tot een Stichtse Lijn of directe IC verbinding met Utrecht. Uw visie is minder specifiek over het 'hoe'.

Utrecht
Voor de aanpak van water, bodem en natuurbranden zou de provincie Noord-Holland wat ons betreft nog veel meer de verbinding moeten zoeken met de provincie Utrecht. De provincie Utrecht loopt op veel vlakken al voor in onderzoek en nemen van maatregelen. De opgaven lopen in de ruimte door op het grondgebied van Noord-Holland, op de Heuvelrug en in het Gooi.

Gezondheid en gezonde leefomgeving
Positief is dat u in uw visie benoemt dat een gezonde en veilige leefomgeving randvoorwaardelijk is en dat inzet ligt op het beperken van cumulatieve effecten en feitelijke blootstelling. Ook het centraal stellen van leefbaarheid is een sterke basis. Tegelijk staat dit onder druk door de nadruk op verdichting en ambitieuze opgaven. U erkent dat Omgevingskwaliteit en gezonde leefomgeving niet volledig in normen en beschermingsregimes zijn te vangen, maar u maakt niet expliciet hoe ver dit strekt en hoe dit wordt betrokken in de ruimtelijke afwegingen. We hebben daarom ook in relatie tot leefbaarheid en omgevingskwaliteit opmerkingen opgenomen in onze reactie.

Onze brief gaat verder in op de volgende hoofdonderwerpen:

- Wonen, Mobiliteit en leefbaarheid
- Economie en Energie
- Water, Natuur en Recreatie
- Omgevingskwaliteit en leefbaarheid
- Geluid, lichthinder, geur en luchtkwaliteit
- Fouten en suggesties voor het kaartmateriaal

Wonen, mobiliteit en leefbaarheid
Wij zien graag sterker terug in uw visie dat de Gooi en Vechtstreek ook een woon en werkregio is die leefbaar en bereikbaar moet blijven. Met sterke economische profielen als Media en Innovatie en de recreatiesector.

Ons zorgpunt is dat de woningen er uiteindelijk komen in de provincie (en elders in de MRA en Utrecht), maar dat de benodigde randvoorwaarden zoals mobiliteit en recreatieruimte niet ingevuld zijn of achterlopen. Nu is dit onvoldoende geborgd in uw visie.

Concrete uitwerking van de mobiliteitsopgaven
De omgevingsvisie beschrijft dat de bereikbaarheid van Noord-Holland onder druk staat en dat wordt ingezet op het beter benutten van bestaande infrastructuur, openbaar vervoer en deelmobiliteit. Voor de Gooi en Vechtstreek ontbreekt echter een concrete uitwerking van de mobiliteitsopgaven. Onduidelijk is welke maatregelen de provincie voor ogen heeft om de doorstroming op provinciale wegen te verbeteren en de verkeersveiligheid te vergroten. Daarbij wordt nauwelijks stil gestaan bij de cumulatieve opgave: ook de woningbouw in de regio's buiten de provincie heeft effecten binnen Noord-Holland.

Bereikbaarheid is een randvoorwaarde voor woningbouw
U lijkt verslechtering van bereikbaarheid meer voor lief te gaan nemen in het voordeel van het sneller kunnen bouwen van woningen. De gemeenten in de regio Gooi en Vechtstreek maken zich hier ernstige zorgen over. Wij benadrukken dat extra woningbouw pas kan plaatsvinden wanneer aan de randvoorwaarde voor bereikbaarheid is voldaan. Anders komt de leefbaarheid te veel onder druk te staan. Dit is een cruciale voorwaarde die eerder ook in MRA verband is afgesproken als boodschap richting het Rijk. Wij vragen u met klem om hier meer oog voor te hebben. En wij vragen u om zich, samen met de MRA-partners, de komende jaren actief in te blijven zetten voor gesprekken en afspraken met onder andere het Rijk om de (rand)voorwaarden op peil te hebben en niet zomaar woningen te bouwen.

Wij zien het als strikt noodzakelijk om dit standpunt consequent te blijven uitdragen ongeacht de omvang van de woningnood. Dit is ook in lijn met de kernboodschap aan het Rijk die we gezamenlijk hebben. Binnen de MRA betekent dit, dat bij het bouwen van woningen er eerst aan voorwaarden en randvoorwaarden moet worden voldaan om de leefbaarheid in de MRA op peil te houden en de economische motor van Nederland goed bereikbaar te houden. Dit zou ons inziens sterker terug moeten komen in uw visie.

Bereikbaarheid gaat verder dan de provinciegrens
Naast de opgaven in Noord-Holland heeft Flevoland in haar omgevingsvisie de opgave van 100.000 woningen opgenomen. Daarnaast bedraagt de totale opgave in de provincie Utrecht tot 2040 165.000 woningen. Het verkeer dat hieruit *en* vanuit de MRA ontstaat, komt bovenop de al huidige drukke verkeersaders. Dit verkeer loopt – in ieder geval tot een IJmeerverbinding is aangelegd - door en via de Gooi en Vechtstreek. Wij vragen u dit veel nadrukkelijker mee te nemen in uw omgevingsvisie.

Inzet en steun is noodzakelijk om leefbaarheid te borgen
Ter onderbouwing van de gevraagde aandacht voor deze totaalopgave verwijzen wij u naar de impactstudie uit 2025 die hier in zijn totaliteit naar kijkt. U geeft aan dat bereikbaarheid van voorzieningen belangrijk te vinden. Deze zullen in de Gooi en Vechtstreek sterk achteruit gaan. Dit raakt bijvoorbeeld ook de bereikbaarheid van het regionale ziekenhuis. Wij zijn van mening dat nadere inzet op A1, A27, Gooilijn en versterking van het OV (schaalsprong in onze regio) en fiets, veel sterker naar voren moet komen in uw visie. Vanwege de relatief lage woningbouwopgave in onze regio vraagt dit om extra aandacht om bereikbaarheidsgelden via andere manieren te verkrijgen. Wij hebben uw inzet en steun keihard nodig voor het behoud van de leefbaarheid in onze regio. Dit is ook zeer relevant voor het kunnen behalen van uw eigen doelstellingen. Lobby en directe inzet vanuit de provincie zijn hiervoor cruciaal.

We verwachten groei van inwoners, werkgelegenheid en recreatieverkeer. Daarom verzoeken wij de provincie om voor de Gooi en Vechtstreek om de visie op een gebiedsgerichte mobiliteitsagenda te versterken. In deze visie dienen doorstroming, verkeersveiligheid, bereikbaarheid van natuurgebieden,

fietsverbindingen, openbaar vervoer en calamiteitenroutes integraal te worden uitgewerkt. Ook zien wij graag een visie op het spoorgoederenvervoer.

Niet afwijken van percentage betaalbare woningen
In de Gooi en Vechtstreek is behoefte aan de bouw van sociale en middeldure woningen om de benodigde praktijkgeschoolden te kunnen huisvesten. Dit helpt de scheve woon-werkbalans. Het vraagt ook inzet vanuit de provincie voor het kunnen ontwikkelen van dit type woningen. In uw visie benoemt u zelf ook de noodzaak van een evenwichtige betaalbare woningvoorraad.
Wij gaan nu uit van de afspraak 1/3e, betaalbare woningen te realiseren bij nieuwe ontwikkelingen. In uw visie staat: "*Binnen elke woningbouwregio bestaat minimaal 30% van de nieuwbouw uit sociale huur en valt in totaal twee derde binnen het betaalbare segment. Gemeenten maken afspraken over een eerlijke verdeling; de provincie borgt dit waar nodig via de Omgevingsverordening*"(p94). Dit zou dan kunnen af gaan wijken van het percentage van sociale huur van 33% ten opzichte van de huidige regionaal gemaakte (en landelijke) afspraken. Dit zien wij liever anders terug in uw visie.
Wij blijven benadrukken dat er ook vanuit provinciale schaal hulp nodig blijft bij het realiseren van dit type woningen. Zo ook in lobby richting het Rijk over criteria bij toekomstige regelingen. Daarbij is het belangrijk dat er aandacht blijft voor de relatief kleinschaligere woningbouwlocaties in de provincie (bij elkaar opgeteld een substantieel aantal!) waar de kosten per woning vaak hoger uitvallen dan grootschalige woningbouw. Dit vraagt ook financiële ondersteuning, zoals de WOKT- subsidies. Dit behoeft provinciale aandacht.

Spanning tussen betaalbaarheid en gezondheid
De visie geeft prioriteit aan voldoende en betaalbare woningen, en accepteert tegelijkertijd dat bewoners op sommige locaties worden blootgesteld aan hinder. Betaalbaarheid en gezondheid kunnen zo op gespannen voet komen te staan. Als betaalbare woningbouw structureel op de minst gezonde plekken landt, verplaatsen we een gezondheidsprobleem naar de (lagere inkomens) groepen die gemeenten vanuit het sociaal domein juist ondersteunen.

Verdichting vraagt om maatwerk
U wilt inzetten op verdere binnenstedelijke verdichting. Dit sluit aan bij de visie van de regiogemeenten. Binnenstedelijk verdichten vraagt aandacht voor het behoud van karakter en cultuurhistorie en soms dus om maatwerk. Zoals kernen in Huizen, Muiden of Naarden-Vesting als voorbeeld. Bij het kijken waar toekomstige binnenstedelijke verdichting kan plaatsvinden, dient hier rekening mee gehouden te worden. Zo past hoogbouw niet overal. Wij ondersteunen uw visie dat woningbouw voornamelijk binnenstedelijk plaats moet vinden en nabij OV-knooppunten. De woningbouwvoorraad in onze regio voldoet hier grotendeels aan. Wij verwachten hierbij ook (verdere) inzet vanuit de provincie om het gezamenlijk vastgestelde hubnetwerk verder te realiseren. Dit hubnetwerk is uitgewerkt in de Gooicorridor met elkaar en met inzet vanuit de provincie.

Luchthavens en externe veiligheid
Uw visie benadrukt het belang van een veilige leefomgeving, maar gaat beperkt in op de specifieke veiligheidsopgaven in de Gooi en Vechtstreek. De regio kent verschillende risicobronnen, waaronder spoorverbindingen, provinciale wegen, buisleidingen en Vliegveld Hilversum.

Vliegveld Hilversum
Er ontbreekt een duidelijke beschrijving van de wijze waarop de provincie wil omgaan met de actualisatie van luchthavenbesluiten, geluidscontouren en veiligheidscontouren. Voor gemeenten is het van belang dat deze informatie actueel en juridisch robuust is, zodat zij ruimtelijke ontwikkelingen zorgvuldig kunnen beoordelen. Het verzoek is daarom om Vliegveld Hilversum expliciet op te nemen als provinciaal

aandachtspunt en een actualisatietraject voor de relevante contouren uit te werken. De provincie is bevoegd gezag voor regionale luchthavens. Uw ontwerp-omgevingsvisie heeft beperkte aandacht voor de rol en betekenis van Vliegveld Hilversum. Het vliegveld heeft invloed op geluid, veiligheid, natuur, stikstofdepositie en toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen in zowel Hilversum als Wijdemeren.

Luchthaven Schiphol
Met betrekking tot d luchthaven Schiphol liggen gemeenten in onze regio binnen geluidscontouren die aandacht behoeven. Ook bij toekomstige indeling van aanvliegroutes en ontwikkelingen, dienen de belangen van geluidshinder en potentiële negatieve effecten of beperkingen op de ruimtelijke ontwikkelingen in onze regio meegenomen te worden. Daarbij zou u nadruk moeten leggen bij aanvliegroutes dat vliegen over bestaande bebouwing niet ondergeschikt mag zijn ten opzichte van het mogelijk kunnen maken van nieuw te realiseren (grootschalige) gebiedsontwikkelingen elders rondom Schiphol.

Economie en Energie

Economisch strategische sectoren
U benoemt het economisch profiel van Mediatech en Innovatie beperkt in uw visie. En u benoemt dit als belangrijk 'nationaal knooppunt'. In onze optiek is deze sector veel belangrijker. We zijn zeer verbaasd dat dit niet als een van de belangrijke economische profielen van de provincie wordt genoemd.

Het mediacluster is een hoofdsector
In uw visie schrijft u over toekomstbestendige economie en het sturen op strategische belangen. Hier benoemt u maar twee sectoren. Het innovatieve mediacluster benoemt u niet. Deze sector is nationaal en internationaal een grote speler. En bovendien een grote werkgever in de regio Gooi en Vechtstreek en daarbuiten. In de samenwerkingsagenda tussen provincie en regiogemeenten wordt dit beaamd en werken we hier nadrukkelijk al aan. We zijn daarom extra verbaasd dat dit niet als een van de hoofdsectoren is meegenomen. Dit zien wij graag gewijzigd. Er moet bijzondere aandacht blijven voor de andere innovatieclusters in de andere subregio's van de provincie, met daarbinnen mediatech. Dit moet expliciet benoemd worden in de omgevingsvisie.

Recreatie is ook een factor van economisch belang
De aanwezigheid van de groen-blauwe zone is voor dit hoofdstuk relevant, bezien vanuit economisch perspectief. In zijn algemeenheid krijgt recreatie aandacht in uw visie en het wordt aangemerkt als een belangrijk punt voor de kwaliteit van de leefomgeving voor de inwoners van de provincie. Voor onze regio geldt dat uiteraard ook. Daarbij is recreatie - zeker voor onze regio - ook een factor van economisch belang. Wij zien dit én hoe de provincie hier specifiek verder aan bijdraagt nog onvoldoende terug in uw visie. (Zie ook *'water, natuur en recreatie'*).

Ruimte voor werkgelegenheid
Wij zien het als positief dat wordt uitgesproken dat wonen en werken onlosmakelijk met elkaar zijn verbonden. Om dit te onderstrepen mag best stelliger geformuleerd worden dat vanuit economie bezien transformatieopgaven (en zeker die van werken naar wonen) terughoudend moeten worden bezien.

Voldoende toekomstbestendige werklocaties zijn noodzakelijk
oor het behoud en de versterking van de leefbaarheid is het in de Gooi en Vechtstreek, en ook elders in de provincie, belangrijk dat er voldoende werklocaties blijven en dat we er gezamenlijk voor zorgen dat deze toekomstbestendig worden. Dit voorkomt ook een verstoorde woon-werkbalans. U benadert de woon-

werkbalans vooral vanuit mobiliteit. Minstens zo belangrijk is het om de oorzaak aan te pakken: het juiste type woningen bouwen, in evenwicht met de werkgelegenheid, maar ook het behoud en versterken van bedrijfslocaties zodat mensen niet dagelijks hoeven te reizen. De woningbouwopgave mag daarom niet ten koste gaan van bedrijfslocaties en bedrijventerreinen, dat verstoort de woon-werkbalans juist en creëert nieuwe ruimtelijk-economische en mobiliteitsproblemen. Dit treft vooral praktijkgeschoolden waarvan bekend is dat zij geen grote woonwerkafstanden kunnen afleggen.

Behoud bestaande bedrijventerreinen
Over bedrijventerreinen geeft u aan dat u wilt sturen op het slimmer benutten hiervan. Hierin zien wij als gemeenten ook een belangrijke rol voor de provincie. U geeft aan dat behoud van werklocaties belangrijk is, maar ook dat bedrijventerreinen niet zomaar mogen uitbreiden (in relatie tot ruimte voor wonen). Wij willen mede gezien de woon-werkbalans graag benadrukt zien dat behoud van bestaande bedrijventerreinen juist relevant blijft, om zo toekomstbestendig en leefbare regio's te ontwikkelen. In de doorwerking van uw visie en uiteindelijk in de omgevingsverordening zien wij dit aspect graag terug.

Provincie is meer dan een adviseur bij hoogspanningsverbindingen
U geeft aan een *"adviserend gesprekspartner" (p.80)* te zijn over hoogspanningsverbindingen zoals 380kV, schakel tussen Rijk en gemeenten bij ontwikkelingen in het energiesysteem. Wij zien uw rol groter: een belangrijke partij bij het waarborgen van een goede ruimtelijke inpassing.

U geeft voorbeelden van 380kV hoogspanningstraces die aandacht behoeven. We missen die van Diemen-Lelystad-Ens, die door de Gooi en Vechtstreek zal gaan lopen. Ook het toekomstig benodigde tracé van Amsterdam Zuid-Oost naar de Gooi en Vechtstreek vraagt om directe betrokkenheid van de provincie. Ook hier vragen wij om het borgen van landschappelijke kwaliteit, provinciale inzet in de afwegingen en het beschikbaar stellen van middelen voor een goede ruimtelijke inpassing. Dit mag niet ondersneeuwen door de snelheid die nodig is om de energieopgave op te lossen.

Toekomstbestendig en flexibel energiesysteem
Goed dat de concept-Omgevingsvisie aandacht besteedt aan de ruimtelijke impact van de energietransitie en energie benoemt als sturend principe binnen de ruimtelijke ordening. Tegelijkertijd zien wij de urgentie om duurzame energieopwek te versnellen en toe te werken naar een decentraal energiesysteem onvoldoende terug in de visie. Hoewel het belang van een decentraal energiesysteem voor het ontlasten van het bovenliggende net wordt erkend, ontbreekt een duidelijke visie op hoe dit wordt gestimuleerd Wijk kijken uit naar een uitwerking hoe dit vorm te geven in programma's, stimuleringsregelingen en verordeningen. Wij zien weinig aandacht voor het beter benutten van het bestaande elektriciteitsnet door een betere spreiding van elektriciteitsafname te stimuleren. Juist vraagsturing kan bijdragen aan het verminderen van netcongestie, een efficiënter gebruik van de beschikbare netcapaciteit én daarmee wellicht aan een verminderde ruimteclaim: alles wat je decentraal hebt, hoef je niet centraal (met uitbreiding op het hoog, midden en laagspanningsnet) te organiseren.

De visie besteedt terecht aandacht aan onderwerpen als batterijopslag, netcongestie en de balans tussen vraag en aanbod, maar de ruimtelijke consequenties en de daarbij behorende keuzes blijven grotendeels onbenoemd. Ook wordt de warmtetransitie vooral als uitdaging gezien vanwege de extra elektriciteitsvraag, terwijl warmteopslag mogelijk kansen biedt om de flexibiliteit in het energiesysteem te vergroten.
Verder lijkt de focus in uw visie vooral te liggen op bedrijventerreinen, dit is zeker een belangrijke plek om te beginnen, maar de gevolgen van netcongestie en de energietransitie raakt alle domeinen. Wij zien graag meer aandacht voor lokale netbalans, gelijktijdigheid van vraag en aanbod en flexibiliteit in het

energiesysteem. In het afwegingskader wordt bovendien onvoldoende duidelijk hoe deze uitgangspunten worden vertaald naar concrete ruimtelijke keuzes.

Verder zijn de RES-doelen gericht op 2030; wij missen een beeld van de rol die de provincie voor zich ziet op het gebied van duurzame opwek en decentrale energiesystemen in de decennia daarna.

Water, natuur en recreatie

U erkent het belang en provinciale rol in het beschermen van waardevolle natuur en cultuurlandschappen. (o.a. pagina 74). Wij wijzen u erop dat -mede gezien de klimaatverandering- beschermen alleen niet voldoende is. Dit vraagt om extra inzet. De huidige natuurdoelentypen die bijvoorbeeld in het Gooi worden nagestreefd zijn niet goed haalbaar omdat bijvoorbeeld eiken, beuken en heide niet bestand zijn tegen de snelle klimaatsveranderingen.

Landbouw en natuur zijn niet los van elkaar te zien en heeft ook link met recreatie

De relatie tussen natuur en landbouw mag beter naar voren komen in uw visie. Een strikte scheiding tussen beiden is niet overal realistisch. Landbouw en natuur zijn van elkaar afhankelijk en beïnvloeden elkaar. Juist in de landbouwgebieden met monoculturen liggen de grootste kansen om de biodiversiteit te verhogen, waardoor deze gebieden ook interessanter worden voor recreanten. Wij zouden hier graag meer aandacht voor zien in uw visie. Veel problemen waar de natuur nu mee kampt, worden veroorzaakt door de huidige intensieve manier van landbouw voeren. Juist daar liggen dus ook veel oplossingen, zeker vanuit het besef dat de landbouw afhankelijk is van de natuur. Het is daarbij belangrijk dat de aanpak integraal is, op het gebied van stikstof, water, bodem en voor iedereen geldt, dus ook voor bijvoorbeeld Schiphol en Tata Steel.

Bij natuur en biodiversiteit is het goed dat de provincie werkt aan het realiseren van Natuurnetwerk Nederland (NNN). Een probleem is wel dat dit kan botsen met cultuurhistorische waarde van bijvoorbeeld landgoederen, die vaak ook een landbouwtak hebben. Het weghalen van deze pijlers kan het duurzame onderhoud van landgoederen ondermijnen.

Op de recreatiekaart van Noord-Holland zijn de meeste landbouwgebieden witte vlekken: een gemiste kans. Juist hier liggen kansen om deze gebieden aantrekkelijker te maken voor recreanten, en voor boeren om hun inkomsten te verbreden door diensten te verlenen aan die recreanten.

Toenemend natuurbrandrisico vraagt om provinciale inzet

De samenhang tussen externe veiligheid, natuurbrandrisico's, bereikbaarheid en ruimtelijke ontwikkelingen verdient meer aandacht in uw visie. Gezien de ligging van de gemeenten in de Gooi en Vechtstreek nabij uitgestrekte natuurgebieden, is dit een zeer relevant thema voor de toekomst van de regio en de ruimtelijke ontwikkeling. Het risico op natuurbranden neemt exponentieel toe. Dit vormt een gevaar voor het landelijk gebied, maar ook voor de randen van steden en dorpen en stedelijke voorzieningen in een natuur- of recreatiegebied. Dit is een zeer belangrijke opgave waar aandacht voor nodig is, omdat dit de ruimtelijke ordening raakt maar zeker ook de veiligheid en vraagt zeker ook provinciale inzet. Het Rijk heeft vorig jaar deze taak ook nadrukkelijker bij de provincie neergelegd.

Langetermijnrichting voor stikstofreductie ontbreekt

U erkent dat stikstof een belangrijke beperking vormt voor ruimtelijke ontwikkelingen in Noord-Holland. Tegelijkertijd blijft onduidelijk welke lange termijnrichting de provincie voor ogen heeft om de stikstofbelasting terug te dringen en natuurherstel mogelijk te maken. Wij vragen u om hierover concreter te worden. Dat schept ook duidelijkheid richting gemeenten en andere partijen binnen de provincie.

Voor de Gooi en Vechtstreek is het van belang dat niet alleen aandacht wordt besteed aan Natura 2000-gebieden, maar ook aan stikstofgevoelige natuur binnen het Natuurnetwerk Nederland. Daarnaast verdient de samenhang tussen stikstof, water, bodem en natuurherstel meer aandacht. Wij adviseren om in de visie duidelijker richting te geven aan de provinciale ambitie voor stikstofreductie en de relatie met natuurherstel, leefomgevingskwaliteit en toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen.

Maak 'Toekomstbestendige Heuvelrug' een programma onder de omgevingsvisie
U benoemt terecht de drinkwateropgave. Ook geeft u aan op pagina 70 dat u zich inzet als bevoegd gezag voor grondwater en onttrekkingen, in relatie tot drinkwater. Wij ondersteunen de uitvraag vanuit de drinkwaterpartijen binnen WAAG aan u om deze rol van bevoegd gezag op te gaan pakken binnen het WAAG project. Wij benadrukken het belang om de opgaven die naar voren zijn gekomen in de onderzoeken binnen 'Toekomstbestendige Heuvelrug Gooi en Vechtstreek' goed mee te nemen hierbinnen. Uw betrokkenheid binnen dat programma is essentieel. Op pagina 134 geeft u aan dat de inzichten uit dit programma belangrijk zijn om mee te nemen bij toekomstige ontwikkelingen: "*De provincie wil zich samen met de partners inzetten voor het herstel door in dit gebied toe te werken naar een toekomstbestendig, adaptief landschap met een duurzame wisselwerking tussen het bodem- en watersysteem en het landgebruik*". Eerder is op ambtelijk niveau gesproken over de mogelijkheid dat Toekomstbestendige Heuvelrug een programma onder de omgevingsvisie wordt. Wij verzoeken u om dit serieus te overwegen.

Beheer en onderhoud recreatiegebieden vraagt provinciale rol
Het bouwen van meer woningen staat centraal in uw visie. En u benoemt dat recreatie bij deze ontwikkeling belangrijk is. Het behoud van bestaande recreatiegebieden vraagt al enige tijd aandacht. Structureel beheer en onderhoud van recreatiegebieden is een belangrijk zorgpunt. Dit geven gemeenten en de terrein beherende organisaties al een tijd aan. Het Rijk besteedt hier in de ontwerp Nota Ruimte weinig aandacht aan. Daarmee ligt er een nog nadrukkelijkere rol bij de provincie. U geeft aan dat: "*Het bevorderen van de beschikbaarheid, bereikbaarheid en toegankelijkheid van voldoende natuur, recreatiegebied en andere voorzieningen*" (pagina. 148 o.a.) een provinciaal belang is en dat u "*een groenblauw raamwerk wilt creëren waar recreatie, natuur, wateropgaven en op sommige plekken ook landbouw in samenhang worden opgepakt*" (pagina 7). Wij onderschrijven dat er voldoende ruimte voor recreatie moet zijn, maar dit vraagt ook om gezamenlijke inzet voor de beheer- en onderhoudsgelden. Uw visie kan nog duidelijker aangeven hoe de provincie hier specifiek aan gaat bijdragen.

Recreatie vraagt niet alleen om investeringen, maar kan economisch ook baten opleveren. Niet alleen de natuurgebieden en cultureel erfgoed, maar ook de waterrecreatie is binnen onze regio essentieel in het economisch recreatieprofiel (zoals de plassen en randmeren). Inzet voor verbetering van de waterkwaliteit die u benoemt is hierbij essentieel en verwachten we ook een sterke(re) rol van de provincie samen met het Rijk en de Waterschappen.

Zonering, klimaat en hittestress in recreatiegebieden
U benoemt terecht het belang van zonering tussen natuur en recreatie. Binnen de Gooi en Vechtstreek wilt u dat gezamenlijk op gaan pakken. Ook met de terrein beherende organisaties, gemeenten en provincie Utrecht, binnen het samenwerkingsverband Gooicorridor. Fijn dat u dit nu ook in uw visie een plek geeft. Zo benoemt u ook de inzet op de bereikbaarheid van recreatiegebieden. Vanuit gezondheidsbevordering adviseren wij om daarbij ook te kijken naar klimaat en hittestress in relatie tot recreatiegebieden, bijvoorbeeld door meer schaduwrijke plekken in te richten. Deze plekken kunnen bijdragen aan gezondheid(sbevordering), ook in het kader van meer (blijven) bewegen van inwoners nabij stedelijk gebied en ook op warme dagen.

Omgevingskwaliteit en leefbaarheid
Uw ambitie is het behoud van de leefbaarheid en gezondheid, waaronder luchtkwaliteit. Dit vraagt om inzet. Bij het verder versterken hiervan in relatie tot meerdere ruimtelijke opgaven in dezelfde ruimte, vraagt dit om een actieve provinciale rol.

Gezondheid moet expliciet worden geborgd, niet alleen afgewogen
Hoewel uw ambities helder zijn, blijft de vertaling naar concrete, afdwingbare keuzes en plannen beperkt. In de praktijk dreigt gezondheid vooral een meewegend criterium te worden, en daarmee ondergeschikt aan bijvoorbeeld woningbouw en economie. Terwijl u in uw visie zelf erkent dat normen niet voldoende zijn voor een optimaal gezonde leefomgeving. Alleen afwegen is daarom onvoldoende: leefbaarheid en gezondheid moeten expliciet en aantoonbaar worden geborgd in de uiteindelijke keuzes.
Er is aandacht voor het beschermen van inwoners tegen blootstelling en het hanteren van normen en kaders, inclusief gezondheidsrisico's. Wat ontbreekt, is hoe concrete keuzes in de afweging daadwerkelijk worden gemaakt en hoe gezondheid daarin wordt geborgd.

Afwegingskader mist scherpte en gelijke behandeling
In het afwegingskader en de principes (p.18) ontbreekt scherpte. Er worden verschillende termen en waarden gebruikt zonder duidelijke prioritering: wat verstaan we onder 'goede' omgevingskwaliteit, wat is de ambitie en wat weegt het zwaarst? De principes zijn bovendien ongelijk: voor economie wordt gestuurd op "richtlijnen", terwijl bij leefomgeving vooral sprake is van algemene waarborgen en uitvoering van de Omgevingswet.

In uw visie behandelt u verschillende milieuthema's afzonderlijk. Maar u besteedt beperkt aandacht aan de samenhang tussen deze thema's. Inwoners ervaren de leefomgeving als één geheel, waarbij geluid, luchtkwaliteit, geur, lichthinder en veiligheidsaspecten gezamenlijk de kwaliteit van de leefomgeving bepalen. Wij adviseren om in de visie explicieter aandacht te besteden aan de integrale afweging van milieubelasting en leefomgevingskwaliteit.

Geluid, lichthinder, geur en luchtkwaliteit

Cumulatieve geluidbelasting krijgt te weinig aandacht
Uw visie onderkent het belang van een gezonde leefomgeving, maar besteedt beperkt aandacht aan de cumulatie van geluid afkomstig van verschillende bronnen. Inwoners kunnen tegelijkertijd worden blootgesteld aan geluid van wegverkeer, spoorverkeer, luchtvaart en bedrijvigheid. Ook wanneer afzonderlijke bronnen voldoen aan de geldende normen, kan de totale geluidbelasting gevolgen hebben voor de leefkwaliteit en gezondheid. Wij adviseren om in de visie duidelijker te beschrijven welke ambitie de provincie heeft voor het verbeteren van de geluidskwaliteit en hoe cumulatieve geluidbelasting wordt betrokken bij ruimtelijke afwegingen.

Lokale bronnen van luchtverontreiniging blijven onderbelicht
U benoemt luchtkwaliteit als onderdeel van een gezonde leefomgeving, maar u besteedt beperkt aandacht aan de invloed van lokale bronnen zoals verkeer, mobiele werktuigen, houtstook en luchtvaart. Vooral in stedelijke gebieden en langs drukke verkeersroutes heeft luchtverontreiniging invloed op de gezondheid van inwoners. Wij adviseren om in de visie duidelijker te beschrijven welke ambitie de provincie heeft voor het verbeteren van de luchtkwaliteit en hoe luchtkwaliteit wordt meegewogen bij ruimtelijke ontwikkelingen. Daarbij kan ook aandacht worden besteed aan gezondheidskundige advieswaarden naast de wettelijke normen.

Geur verdient een duidelijkere plek als onderdeel van een gezonde leefomgeving
Geurhinder wordt beperkt behandeld in de visie, terwijl geur een belangrijke factor kan zijn voor de kwaliteit van de leefomgeving. Dit geldt met name in gebieden waar wonen, recreatie, landbouw en bedrijvigheid dicht bij elkaar liggen. Wij adviseren om geur nadrukkelijker te benoemen als onderdeel van een gezonde leefomgeving en als aandachtspunt bij toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen.

Lichthinder en donkere gebieden vragen om meer aandacht
Lichthinder krijgt weinig aandacht in uw visie, terwijl dit onderwerp steeds belangrijker wordt voor zowel de leefomgeving als de natuur. Kunstmatige verlichting kan invloed hebben op gezondheid, natuurwaarden en de beleving van landschap en duisternis. Voor gebieden met hoge natuurwaarden, zoals delen van Wijdemeren en het Goois Natuurreservaat, is het wenselijk dat de provincie aandacht besteedt aan het behoud van donkere gebieden als onderdeel van de omgevingskwaliteit. Dit in goede afweging met de veiligheid van inwoners op doorgaande wegen en fietspaden.

Fouten en suggesties voor het kaartmateriaal
Tot slot constateren wij nog enkele fouten en doen wij graag suggesties op uw kaartmateriaal in uw visie.

- Zoeklocatie TenneT staat aangeduid met 1 stip, maar er worden 3 drie locaties onderzocht.
- De provincie is bevoegd gezag voor Vliegveld Hilversum. Het lijkt erop dat de veiligheidscontour en geluidscontour niet overeenkomen met de werkelijke situatie.
- Op blz. 46 wordt Hilversum-Oost aangeduid als gebied met ruimte voor 'klimaatbuffers'. De gemeente Hilversum vraagt om het uitroeptekentje te verschuiven naar de Laapersheide.
- Bijlage 'Ruimteclaims water en bodem': Stresstest Limburgbui 200 mm in 48 uur: In delen van de regio waaronder in Hilversum staan dan grote delen onder water vanwege de hoogteverschillen in maaiveld en krapte in riool/oppervlaktewaterstelsel. Schadekaart hierop graag aanpassen. Voor buien die minder groot zijn dan de Limburgbui zijn schadekaarten al beschikbaar.
- Zoekgebieden vernatten veenweidegebieden: let op, deze vernatting werkt door op de grondwaterstand op de Heuvelrug. Hier wordt reeds grondwateroverlast ervaren (vergelijkbaar met de grondwateroverlast in de binnenduinrand). Gevraagd wordt alvast richting te geven door middel van effect berekeningen op grondwaterstanden, voor ruimtelijke ontwikkelingen en bestaande inrichting.
- Kaart "Harde reserveringen": Ten oosten van Hilversum is op de kaart waterberging geduid. Dit betreft 2 locaties voor hemelwaterberging van hemelwater uit Hilversum-Oost, alwaar het infiltreert (Vijvers Anna's Hoeve en Huydecopersweg). In de zeer lange natte periode 2023-2024 heeft de grondwaterstand hier op de flank van de heuvelruguitloper een extreem behaald, die in de meetperiode van de grondwaterstand (sinds 1930) niet is opgetreden. Dit maakt dat de waterberging hier fors afneemt en er geen uitweg was voor het tekort aan berging. Aandacht wordt gevraagd voor een afvoerpoot (bijv. naar de Goyergracht of Oude Haven) aan dit oppervlaktewatersysteem Hilversum-Oost dat nu alleen bestaat uit infiltrerende waterpartijen. Bij hoge grondwaterstanden als deze is drainage in delen van de bebouwde kom noodzakelijk. Voor dit drainagewater is nu geen afvoer. Verder wordt opgeroepen gebruik te maken van klimaatstresstesten data.

Wij vertrouwen erop dat u onze zorgpunten constructief zult behandelen en blijven graag in gesprek.

Met vriendelijke groet namens alle gemeenten uit de Gooi en Vechtstreek,

Jan van Midden
Voorzitter regionaal Portefeuillehoudersoverleg Ruimte & Mobiliteit